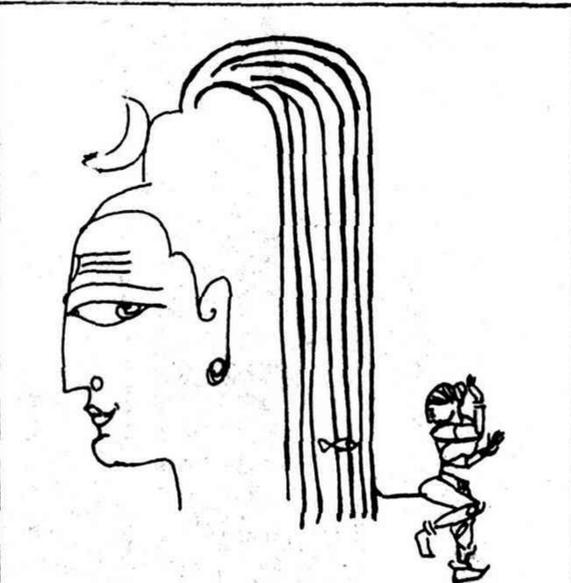

సుబ్బమ్మగారు పండు ముత్యములు. దెబ్బై ఏళ్ళు దాటుతున్నా కాయబారు మనిషి. నడుం వంగలేదు, చూపు తగ్గలేదు. నిష్కల మీద నీళ్ళు చల్లెటంత అవారం. నిష్కలో నీళ్ళని శుద్ధిచేసేటంత వీర మడి. ఈ ముక్క మాటవరస కనడంలేదు. సుబ్బమ్మ గారింట్లో నీళ్ళ గాబు మాస్తే అక్కడ బొగ్గులు తేల్తూ కనిపిస్తాయి. వొడ్డిరవాళ్ళు కృష్ణ సుంచి తీసుకొచ్చి పోసిన నీళ్ళు కనుక మండుతున్న కట్టెపేడు ఒకటి తీసుకెళ్ళి ఆ గాబులో ముంచుతుంది. అప్పుడు ఆ నీళ్ళు శుద్ధి అయినట్లు.

అలా శుద్ధి అయిన నీళ్ళతో కల్లాపుజల్లి, ముగ్గువేసి అపైన వంటిల్లు అలుక్కుని, పొయ్యి అలికి అక్కడ మళ్ళీ ముగ్గువేసి కృష్ణకి స్నానానికి బయల్దేరేప్పటికి తొమ్మిదవుతుంది. కావిళ్ళతో నీళ్ళు తెచ్చేవాళ్ళకి దూరంగా నడుస్తూ దోవలో కావమ్మగారింట్లో కరవే

రాగి చెంబులో చేపపిల్ల

సుబ్బమ్మగారు మైలపడేసరికి మూడు దాటింది. అలా ఒకరోజున భోజనం ముగించుకుని వరం దాలో పీట తలకిందపెట్టుకుని సుబ్బమ్మగారు చెంగు వాల్చుకు పడుకుంటే అవిడకి వున్నట్టుండి దాహమే సింది. మొదట్లో లేవడానికి బద్దకంచి అలాగే పడు కుంది. ఆ రోజున పండు మిరపకాయల కారంతో నెయ్యి ఎక్కువేసుకుందేమో దాహం అగలేదు. లేచి వంటింట్లోకి వెళ్ళి రాగి చెంబులో నీళ్ళు ముంచుకుని సగం తాగి చెంబులోకి మాస్తే- ఇంకేముంది? కొంప మునిగింది- 'శివశివా!' అంటూ చెంబు వదిలేసి తనూ పడిపోయింది. ఆ మోతకి నిద్రపోతున్న సత్యనారాయణగారు ఉలిక్కిపడి లేచి వరుగెత్తుకొచ్చారు.

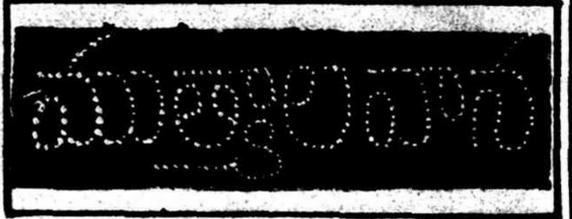
మాస్తే - ఆ రాగి చెంబు నీళ్ళతో అడుగున చేపపిల్ల.

పాపములను తీరే మార్గము

పాకడిగి, రామయ్యగారి దొడ్డి దగ్గరకొచ్చేసరికి రామయ్యగారి కర్ర ఆవు సుబ్బమ్మగార్ని చూసి బుసలు కొడుతుంది. సుబ్బమ్మగారికి ఆ ఆవంటే గొప్ప భక్తి. అదేం ఖర్చుమో! ఆ ఆవు ఈవిట్టి మాడ్డం అలస్యం కొమ్ములు విసుర్తూ పలుపు తెంపుకోబో తుంది. సుబ్బమ్మగారు చిన్నబుచ్చుకున్న ముఖంతో బతిమిలాడ్తూ "మా అమ్మకదూ! మా తల్లికదూ! మా పార్వతీదేవి కదూ! అమ్మా! అమ్మా!" అంటూ ప్రార్థిస్తుంది. ఉహూ. ఆ ఆవు వినదు. రుసరుసలాడ్తూ కదం తొక్కుతుంది. ఇక లాభంలేదని రామయ్యగారి పాలేర్చి పిలిచి పలుపు పట్టుకోమని సుబ్బమ్మగారు ఆవు వెనక్కు వెళ్ళి ఆవు పంచితం తలమీద చల్లుకుని దగ్గం పెట్టుకుని కృష్ణ రేవులోకొచ్చేసరికి పదిగంట అవుతుంది. బట్టలుతుక్కుని స్నానానికి నీళ్ళలోకి దిగేసరికి మరో గంట. సుబ్బమ్మగారి స్నానమయ్యే సరికి మార్కుడస్తమిస్తాడని వాడుక. అవిడ స్నానం చూడవలసిందే! ఎన్ని వందలసార్లు నీళ్ళలో మునుగు

తుందో చెప్పలేము. ఒక్కొక్క దేవుడి పేరున ఒక్కొక్క మునక. దిక్కు దిక్కుకూ తిరిగి వందనాలు, ప్రదక్షిణాలు. పేరు పేరునా అర్చనలు. అలా మునిగి మునిగి ఉలికిన బట్టలు భుజాన వేసుకుని దిందెతో నీళ్ళు ముంచుకుని ఒడ్డుకి పడడుగులు వేసేదో లేదో అ దిందెను నీళ్ళు పారబోసేది. కారణం ఏవీలేదు. ఏ ఉప్పు సరవయ్యో ఎదురుగా వచ్చేవాడు అంతే. మళ్ళీ కృష్ణలో మునిగి నీళ్ళు ముంచుకు నైకొచ్చి, అన్నం మెతుకు కాలికిందపడిందని మళ్ళీ నీళ్ళు పారబోసేది. మళ్ళీ మునక. మళ్ళీ నీళ్ళు తిందె. వస్తుంటే చింతచెట్టు మీంచి కొంగ రెట్ట వేసిందేమో అన్న అనుమానం కొద్దీ మళ్ళీ నీళ్ళు పారబోసేది. ఇలా పారబోసిన నీళ్ళతో రేవు రేవంతా బురదయ్యేది. అనేక గంటలు తప్పించుకుంటూ మంచినీళ్ళు దిందె ఇంటికి చేరడానికి గంటపైగా పట్టేది.

పన్నెండు గంటలు దాటుతున్న నేళ పొయ్యి రాజేసేది. నడుస్తున్న నేలంతా మడినీళ్ళు చల్లు కుంటూ వండుతున్న సతి నస్తువుమీద మడి నీళ్ళు చిలకరిస్తూ వంట సాగించేది. సుబ్బమ్మగారి భర్త సత్యనారాయణగారు పిల్లలకి పాతలు చెప్పి చెప్పి ఆకలి లోపల ఉరకలు వేస్తుంటే వీరసంగా ప్రంభానికి అను కుని కూర్చునేవాడు. ఎంతపేపటికీ వంటింట్లోంచి పిలుపు రాదు. కాసేపు వంటింట్లోవైపు, కాసేపు మార్గం పిచ్చికల వైపు చూస్తూ నిముషాలు లెక్క పెద్దుండేవాడు. ఒంటిగంట ఒంటిగంటవ్వరకు వంట వగా, అప్పుడు దొడ్లో తులసికోట దగ్గర పూజ ప్రారంభించేది సుబ్బమ్మగారు. తులసెమ్మకు నీళ్ళు పోసి, ప్రదక్షిణాలు చేసి ప్రంభానికంటుకుపోయిన భర్తనుద్దేశించి "స్నానానికి లేవండి" అనేది. సత్య నారాయణగారు ఆ పిలువండుకుని చెంగున లేచి గాబులో నీళ్ళు వాలుగు చెంబులు నెత్తిన గుమ్మరించు కుని ధాసలీ కట్టుకుని పీటమీద నాలేవాడు. ఆయన భోజనం అయ్యేక తను వడ్డించుకుని తిని ఎంగిళ్ళెత్తి

తలుపాసుకుని చెంగు కళ్ళకడ్డం పెట్టుకుని కుమిలి పోతోంది సుబ్బమ్మగారు. "ఆ నీళ్ళతోనే అన్నం వండింది. ఆ నీళ్ళతోనే పన్ను చేసింది. ఆ నీళ్ళతోనే పచ్చడి మారింది. ఆ నీళ్ళతోనే దేవుడికి నైవేద్యం పెట్టింది. అనే తాగింది. అట్లా తన మడి మండి పోయింది. "కుళ్ళి కుళ్ళి నిడుస్తోంది సుబ్బమ్మగారు.

అలా నిడుస్తున్న సుబ్బమ్మగార్ని చూసి సత్యనారాయణగారన్నారు "పిచ్చిదావా! సువ్వు స్నానంచేసే కృష్ణలో చేపలు లేవా? వొడ్డిర సరవాయి మైలా? సువ్వు తినే అన్నం కాలికి తగిలే మైలా? నీ లోపం మైల లేదా?" సుబ్బమ్మగారు కళ్ళెత్తి చూసింది. ఎవర్నీ అంటకుండా మడిగా ముత్యపు చిప్పలో ముత్యంలా బతకాలనుకుంది. నీళ్ళలో చేపలా బతకాలని తెలిసింది కాదు. అందుకేనేమో రామయ్యగారి కర్ర ఆవు తనని చూస్తే పొడవదానికొస్తుంది.

ఎలా
 తల్లియ్య! తలకు వెదుతూ నిజమువాడలో దిగాడు వుల్లయ్య.
 'వకదుల్లమ్మ గుడికి ఎలా వెళ్లాలి' దారిన పోయే దానయ్యను అడిగాడు.
 'వడిచి వెళ్లమ్మ. రిక్తాలో వెళ్లమ్మ. డబ్బుంటే కారు మీద కూడా వెళ్లమ్మ. నీ ఒసిక' అంటూ వెళ్లి పోయాడా దానయ్య.
 —కె.వి.నుదుసూదనరావు, కాకినాడ.

"వైక్యూక్ మి"
 మా బావమరిది కొడుకు యు.కె.జి. చదువు తున్నాడు. ఒ రోజు వాడు స్కూలు నుంచి రాగానే 'అమ్మా! మా మేడం లోపలికి వచ్చేముందు ఎక్కే క్యూక్ మి' అని అడగాని అన్నారు. అలా అడగాలా అన్నాడు. మా వెళ్లెలు అవునంది. వాడు అమాయకంగా 'మరి లోపలి నుంచి బయటి కెళ్లెప్పడు వై క్యూక్ మి అని అడగాలి కదూ!' అన్నాడు.
 —డి.వి.వి. సత్యనారాయణ